

Pit

Groeihuis

Beleidsplan

Veiligheid &

gezondheid

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Missie, visie en doel	3
3. Grote risico's	5
3.1 Fysieke veiligheid	5
3.2 Sociale veiligheid	8
3.3 Gezondheid	8
4. Omgang met kleine risico's	10
5. Thema's uitgelicht:	11
5.1 Grensoverschrijdend gedrag	11
5.2 Vier-ogenprincipe	11
5.3 Achterwacht	13
5.4 Basisprincipes	14
6. Risico-inventarisatie en Beleidscyclus	14
6.1 Preventieve maatregelen op het gebied van veiligheid	14
6.2 Preventieve maatregelen op gebied van gezondheid	15
6.3 Protocollen en werkinstructies	15
7. EHBO	15
8. Interne en externe communicatie en afstemming	16
8.1 Interne communicatie en afstemming.	16
8.2 Externe communicatie en afstemming.	16
9. Ondersteuning en melding van klachten	16
Bijlage 1 huisregels kinderen	17
Bijlage 2 gedragsregels Pit Groeihuis	18
Bijlage 3 Preventiemaatregelen/huisregels op het gebied van veiligheid	19
Bijlage 4 Preventiemaatregelen/huisregels op het gebied van gezondheid	23

1. Voorwoord

Pit Groeihuis is een kleinschalig, huiselijk en gezellig kinderdagverblijf en bso. We werken hier allemaal vanuit onze passie en liefde voor de kinderen. We willen een bijdrage leveren aan de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van onze Pit kinderen. Ons motto is: spelend groeien naar eigen wijsheid. We hebben met zorg een mooie, veilige en gezonde leefomgeving gecreëerd.

We willen kwalitatief goede en betrouwbare kinderopvang bieden. Dat betekent dat wij eisen stellen aan ons beleid ten aanzien van gezondheid en veiligheid en de uitvoering daarvan. Daardoor zijn we steeds gericht op verbetering van de kwaliteit van onze zorg.

Jonge kinderen die Pit Groeihuis bezoeken zijn kwetsbaar en aan onze zorg toevertrouwd. Er zijn tal van factoren die de gezondheid en veiligheid beïnvloeden. Kinderen opvangen in een omgeving waarin een goede gezondheid en veiligheid zoveel mogelijk gewaarborgd is gaat verder dan het voorkomen van kinderziektes. Verantwoord beleid op het gebied van gezondheid en veiligheid is dan ook heel belangrijk.

We zijn ons ervan bewust dat de kinderen altijd risico's lopen op het gebied van veiligheid en gezondheid. We kunnen dus niet uitsluiten dat er ongelukjes gebeuren of dat een kind ziek wordt. Samen hebben we gekeken waar en wanneer onze kinderen risico's lopen. Aan de hand daarvan hebben we dit beleidsplan opgesteld.

We leren de kinderen om te gaan met de risico's die ze lopen. Dit doen we onder andere door afspraken met hen te maken. En ook door ze bewust een (klein) risico te laten lopen. Al doende leert men tenslotte.

2. Missie, visie en doel

Missie:

We zijn ontstaan uit een peuterspeelzaal en we doen (veel) meer dan het "opvangen" van kinderen. Bij ons groeien kinderen uit tot zelfstandige, zelfbewuste mensen. Wij gaan uit van de kracht van het kind. Er is veel aandacht voor het groepsproces waarbij we de eigenheid van elk kind niet uit het oog verliezen. De kinderen spelen met leeftijdgenootjes waardoor het (bijna) ongemerkt in de goede richting groeit. Wij begeleiden dat groeiproces en soms sturen we voorzichtig in de goede richting.

Wij volgen geen bepaalde pedagogische stroming. Door onze jarenlange ervaring weten we het beste uit de verschillende theorieën te halen. Wel worden we zeer geïnspireerd door de filosofie van Reggio Emilia omdat daarbij uitgegaan wordt van de kracht van het kind. Daarnaast voelen we ons in onze visie gesteund door orthopedagoog Sieneke Goorhuis-Brouwer.

Visie:

Onze visie is dat kinderen zich het best ontwikkelen door ervaringen op te doen in zelf gekozen situaties. Wij observeren hierbij de betrokkenheid en het welbevinden van het kind om aan te sluiten bij zijn of haar behoefte en belangstelling. We zorgen voor een uitdagende en interessante omgeving. We begeleiden en ondersteunen het groeiproces. Tevens schermen we de kinderen af tegen grote risico's en leren ze omgaan met kleinere risico's.

Doel:

Pit Groeihuis stelt zich tot doel een passend beleid te creëren ten aanzien van de veiligheid en gezondheid. Een beleid waar alle medewerkers zich verantwoordelijk voor voelen. De belangrijkste aandachtspunten binnen het vormgeven van het beleid zijn:

- ✓ het bewustzijn van mogelijke risico's (groot of klein);
- ✓ het voeren van een goed beleid zodat risico's (groot of klein) op tijd onderkend en aangepakt worden;
- ✓ het gesprek hierover aangaan met elkaar en met eventuele externe betrokkenen.

Dit alles met als doel een veilige en gezonde omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Dit beleidsplan hebben we met zorg opgesteld en ingevoerd bij Pit Groeihuis. Het plan is dynamisch en indien nodig passen we het aan. Tijdens groepsoverleggen wordt het beleid besproken als vast onderdeel op de agenda.

Ook is het beleidsplan besproken met de oudercommissie.

Dit beleidsplan staat op onze website (www.pitgroeihuis.nl) en kan ingelezen worden bij Pit Groeihuis waar een exemplaar aanwezig is.

3. Grote risico's

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste grote risico's die binnen Pit Groeihuis kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten en/of gezondheidsproblemen. We verwijzen hiervoor ook naar ons calamiteitenplan. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën:

- ✓ fysieke veiligheid
- ✓ sociale veiligheid
- ✓ gezondheid

Per categorie hebben wij een aantal belangrijke risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken.

3.1 Fysieke veiligheid

Hiervoor verwijzen we ook naar ons Handboek Veiligheid

Ten aanzien van de fysieke veiligheid hebben wij de volgende grote risico's gedefinieerd:

Vallen van grote hoogte

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ Kinderen mogen niet klimmen op de tafels, kasten, stoelen, banken en op het speelgoed. We hebben afspraken met ze gemaakt. De pedagogisch professionals zien erop toe dat dit niet gebeurt en corrigeren de kinderen op tijd.
- ✓ De commode heeft verhoogde randen en staat met de achterkant tegen de muur. Zo kunnen de kinderen er niet af vallen.
- ✓ We begeleiden de kinderen het trapje op en af van de commode.
- ✓ We laten de kinderen niet alleen als ze op de commode liggen.
- ✓ Er is een grond box aanwezig.
- ✓ De bedden zijn voorzien van een dak en hebben een goede kind veilige sluiting.
- ✓ We hebben allemaal ons diploma voor kinder ehbo. Mocht ondanks de gemaakte afspraak of onze oplettendheid toch iets gebeuren dan weten we hoe te handelen.

Verstikking

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ We letten erop dat de koordjes aan de kleding van de kinderen gestrikt zijn of weggestopt zijn.
- ✓ Er zijn geen kleine materialen op de groep aanwezig die zonder toezicht van een volwassene gebruikt worden in aanwezigheid van jonge dreumesen en/of baby's. We hebben het hier over bijvoorbeeld kraaltjes, onderdelen van spelletjes en materiaal dat door de kinderen in de mond genomen kan worden en dat tot verstikking kan leiden.
- ✓ We hebben de afspraak met de kinderen gemaakt dat ze geen speelgoed in hun mond doen.
- ✓ Kinderen krijgen geen voedingsmiddelen waar ze nog niet aan toe zijn.
- ✓ We eten en drinken gezamenlijk aan tafel.
- ✓ We snijden tomaatjes en druifjes door midden.

- ✓ We hebben allemaal ons diploma voor kinder ehbo. Mocht ondanks onze afspraken en onze oplettendheid toch stikgevaar zijn dan weten we hoe te handelen.

Vallen/struikelen/stoten/botsen

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ We hebben met de kinderen de afspraak gemaakt dat ze binnen niet mogen rennen.
- ✓ Speelgoed of spullen die in de doorgang liggen worden gelijk opgeruimd.
- ✓ Natte vloer wordt gelijk drooggemaakt.
- ✓ We hebben allemaal ons diploma voor kinder ehbo. Mocht ondanks de gemaakte afspraken of onze oplettendheid een kind vallen, struikelen, stoten of botsen dan weten we hoe te handelen.

Beknelling

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ Vingersafe op de deuren.
- ✓ Deuren goed sluiten.
- ✓ Met kinderen afspraken maken dat ze niet bij de deuren spelen.
- ✓ We hebben allemaal ons diploma kinder ehbo. Mocht ondanks de afspraken en onze oplettendheid een kind bekneld raken, dan weten we hoe te handelen.

Steken/snijden

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ Kinderen gebruiken geen scherpe messen.
- ✓ We kijken regelmatig of het speelgoed nog in orde is. Kapot speelgoed wordt gelijk vervangen.
- ✓ We hebben de afspraak gemaakt met de kinderen dat ze ons ook waarschuwen als er speelgoed kapot is. Zodat we het dan weg kunnen gooien.
- ✓ We hebben allemaal ons diploma kinder ehbo. Mocht er ondanks onze afspraken of onze oplettendheid een kind zich gesneden hebben dan weten we hoe te handelen.

Verwondingen

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ De pedagogisch professional heeft de BHV cursus gevolgd en bezit het diploma EHBO voor kinderen. We worden elk jaar bijgeschoold hierin. Mocht een kind zich ondanks de afspraken of onze oplettendheid verwond hebben dan weten we hoe te handelen.

Onder stroom staan

De genomen maatregel is:

- ✓ Alle stopcontacten zijn voorzien van een stopcontactbeschermer.
- ✓ Als er iemand onder stroom staat, schakelen we de hoofdschakelaar uit en bellen we gelijk

Vergiftiging

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ Schoonmaakmiddelen worden bewaard in hoge kasten waar de kinderen niet aan kunnen. Na gebruik worden ze altijd direct veilig opgeruimd.
- ✓ Medewerkers zorgen ervoor dat hun persoonlijke spullen veilig opgeborgen zijn zodat de kinderen niet aan medicijnen, make-up o.i.d. kunnen komen.
- ✓ Bij Pit Groeihuis wordt niet gerookt.
- ✓ Bij vergiftiging bellen we gelijk 112.

Verbranding

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ De verwarmingsradiatoren zijn qua temperatuur individueel te regelen en hebben panelen.
- ✓ De verwarmingsbuizen zijn beschermd.
- ✓ Op de toiletten is alleen koud water om de handen te wassen.
- ✓ Thee en/of koffiekopjes worden buiten bereik van de kinderen gezet.
- ✓ Hete dranken worden niet gedronken met een kind op schoot.
- ✓ Om verbranding van de zon te voorkomen wordt er een hitteprotocol gehanteerd.
- ✓ We hebben allemaal ons diploma voor kinder ehbo. Mocht een kind zich ondanks onze oplettendheid verbranden dan weten we hoe te handelen.

Pipowagen

- ✓ Afspraak: 1 kind op het trapje
- ✓ Geen stoeltjes of krukjes in de pipowagen
- ✓ We hebben allemaal ons diploma voor kinder ehbo. Mocht een kind ondanks onze oplettendheid vallen dan weten we hoe te handelen

Bijwonden door Pit hond Sieb

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ Sieb is een rustige pup
- ✓ We houden hem apart als er eventueel kinderen bang zijn.
- ✓ Sieb is alleen aanwezig op rustige momenten in de middag.
- ✓ We laten Sieb en de kinderen nooit alleen
- ✓ We houden de kinderen in de gaten dat ze Sieb met rust laten (niet plagen)
- ✓ We leren kinderen dat ze niet aan de bench mogen komen. Zelfs op de momenten dat Sieb niet aanwezig.

BSO kinderen ophalen met de bakfiets of auto/ uitstapje met de bakfiets of BSO kinderen ophalen/uitstapje te voet

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ De kinderen zitten in de bakfiets vast met de veiligheidsgordels.
- ✓ In de auto zitten kinderen in gekeurde autostoeltjes met veiligheidsgordel om.
- ✓ We letten extra goed op in het verkeer
- ✓ We vermijden de extra drukke wegen
- ✓ We houden ons aan de verkeersregels
- ✓ Onze ophaal vrijwilliger haalt soms de kinderen te voet van school

3.2 Sociale veiligheid

Ten aanzien van de sociale veiligheid zijn de volgende grote risico's gedefinieerd:

Bij calamiteiten hanteren we ons calamiteitenplan en volgen we ons gezond verstand!

Kindermishandeling/grensoverschrijdend gedrag

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ Iedere pedagogisch professional en vrijwilliger heeft een VOG.
- ✓ We voldoen aan het vier-ogenprincipe (hiervoor verwijzen we naar ons pedagogisch beleidsplan)
- ✓ Heldere open communicatie binnen het team: iedereen kan iedereen overal over aanspreken.
- ✓ We hanteren de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.
- ✓ Alle pedagogisch professionals, vrijwilligers en stagiaires hebben een VOG, staan ingeschreven bij het personenregister kinderopvang bij DUO en zijn gekoppeld bij DUO aan Pit Groeihuis.

Vermissing

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ De poort heeft een kinderslot
- ✓ Kinderen leren bij ons drempelvrees, ze weten dat ze niet over de drempel mogen als we in de speelzaal zijn.
- ✓ Bij vermissing volgen we het protocol vermissing op de opvang. Voor een uitgebreide beschrijving verwijzen we naar het hoofdstuk thema's uitgelicht.

3.3 Gezondheid

Volgens de GGD is in Nederland deelname aan het Rijksvaccinatieprogramma niet wettelijk verplicht. Er zijn ouders die – bijv. vanwege hun levensbeschouwing – besluiten om hun kinderen niet te laten vaccineren. Dit is met name een risico voor het ongevaccineerde kind zelf. Het kind is niet beschermd als het met de veroorzakers van de betreffende ziekten in aanraking komen. De kans dat een niet

gevaccineerd kind andere kinderen met een ziekte uit het Rijksvaccinatieprogramma besmet is uiterst klein. Dit komt omdat meer dan 99% van de kinderen en volwassenen zijn gevaccineerd, dit effect heet groepsimmunitet. Het standpunt van Pit Groeihuis hierin is, dat wij geen kinderen plaatsen die niet zijn gevaccineerd.

Op het gebied van infectieziekten volgt Pit Groeihuis zoveel mogelijk het advies van de RIVM en/of GGD. Eén van onze uitzondering is kinderen met ontstoken ogen, daar dit enorm besmettelijk is.

Ten aanzien van gezondheid definieerden we de volgende grote risico's:

Ziektekiemen

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ Kinderen drinken niet uit elkaars beker en gebruiken alleen hun eigen vork, lepel, bord.
- ✓ Medewerkers wassen hun handen na risicovolle handelingen zoals het verschonen van kinderen, toiletbezoek, wondverzorging, neuzen poetsen, etc.
- ✓ Zieke kinderen krijgen eigen speelgoed
- ✓ Speelgoed wat in de mond van een kind is geweest wordt gewassen.
- ✓ Kinderen wassen hun handen na toiletbezoek.

De volgende protocollen zijn aanwezig om het risico besmetting door ziektekiemen zoveel mogelijk uit te sluiten, zie bijlage 4:

- ✓ Handhygiëne;
- ✓ Hygiëne commode en toiletruimte;
- ✓ Hygiëne bij verkoudheid;
- ✓ Ziekte en ongevallen;
- ✓ Schoonmaak van de ruimtes en speelgoed;

Voedselvergiftiging

- ✓ Om voedselvergiftiging te voorkomen zijn er regels opgesteld rondom eten en drinken en het bereiden hiervan; zie hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang van het ministerie van Volksgezondheid

Binnenmilieu

De genomen maatregelen zijn:

- ✓ Er wordt geventileerd om de lucht binnen fris en gezond te houden.
- ✓ Er is een CO2 meter om de lucht te meten.
- ✓ Er wordt niet gerookt bij Pit Groeihuis.

Buitenmilieu

- ✓ We verwijzen hiervoor naar ons onderhoudsplan Pit Groeituin, bijlage 1 van ons beleidsplan voor veiligheid en gezondheid.

In bijlage 3 en 4 staat meer informatie hierover.

We verwijzen hiervoor ook naar ons Handboek Gezondheid, het protocol geneesmiddelen, het protocol hygiëne, het protocol veilig slapen en wiegendoodpreventie, ons hitteprotocol, de hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang en naar de kiddi-app van de GGD.

4. Omgang met kleine risico's

Bij Pit Groeihuis willen we de kinderen een zo veilig en gezond mogelijke omgeving bieden. Hierbij willen we ongelukjes of ziekte voorkomen. Maar met teveel bescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. We beschermen de kinderen zoveel mogelijk tegen de grote risico's zoals hierboven beschreven, maar een bult, een schaafwond of iets dergelijks valt onder de kleine risico's. Dit scharen we onder de categorie "kan gebeuren".

Sterker nog, er zitten ook positieve kanten aan:

- ✓ Het vergroot het zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen
- ✓ Het vergroot de sociale vaardigheden

Daarom aanvaarden we de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor kinderen en leren ze om hier op de juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle speel- en spelsituaties veilig te houden, moeten kinderen zich tijdens speel- en spelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken (niet rennen, goed met speelgoed omgaan, etc.)

We houden de ongelukken bij op het registratieformulier Ongevallen. Zo kunnen we zien waar de ongelukken gebeuren en of we ze eventueel kunnen voorkomen.

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn goede afspraken met kinderen noodzakelijk. Zoals bijvoorbeeld: het wassen van de handen na toiletbezoek, houden van de hand voor de mond tijdens niezen en hoesten, geen speelgoed in de mond, etc.

Uiteraard geldt deze werkwijze niet voor onze baby's en jongste dreumesjes. Afspraken maken en kinderen leren omgaan met kleine risico's is pas mogelijk vanaf ongeveer 1.5 jaar. Onder deze leeftijd is het onze verantwoordelijkheid om de kinderen veilig te houden. Ook voor kleine risico's.

5. Thema's uitgelicht

5.1 Grensoverschrijdend gedrag:

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind of medewerker. Bij Pit Groeihuis heeft dit thema dan ook onze bijzondere aandacht.

We hebben de volgende maatregelen getroffen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch plaatsvindt:

- ✓ Tijdens het teamoverleg wordt regelmatig over het onderwerp gesproken om zo een open aanspreekcultuur te creëren waarbij we elkaar durven aan te spreken en elkaar feedback kunnen geven op elkaars handelen;
- ✓ In het pedagogisch beleidsplan hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan waarbij respect is voor normen en waarden. Zo weten kinderen wat wel en niet toelaatbaar is en wat gepast en ongepast gedrag is;
- ✓ Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG-verklaring). Iedereen staat vermeld in het Personenregister;
- ✓ We werken met het vier-ogenprincipe;
- ✓ De pedagogisch professionals, vrijwilligsters en stagiaires kennen het vier-ogenprincipe;
- ✓ Het vier-ogenprincipe wordt nageleefd;
- ✓ We spreken elkaar aan als we merken dat het vier-ogenprincipe niet goed wordt nageleefd;
- ✓ Er is een protocol wat te doen als kindermishandeling wordt vermoed;
- ✓ Medewerkers kennen het protocol wat te doen als kindermishandeling wordt vermoed;
- ✓ We maken gebruik van gedragsregels zie bijlage 2

5.2 Vier-ogenprincipe:

Hoewel het woord anders doet vermoeden, gaat het om meekijken of meeluisteren. Over de wijze waarop een kinderdagverblijf dit principe invoert heeft de oudercommissie adviesrecht. Vervolgens is het kinderdagverblijf verplicht de ouders te informeren over de wijze waarop vorm is gegeven aan het vier-ogenprincipe.

Van principe naar praktijk...

Pit Groeihuis geeft de volgende invulling aan het vier-ogenprincipe en de preventie van misbruik, onderverdeeld in de onderwerpen bouwkundige aanpassingen, personeel, samenwerking en overige maatregelen.

Bij Pit Groeihuis streven wij ernaar om 2 pedagogisch professionals in de groep te hebben, maar als er minder kinderen zijn dan kunnen we van dit streven afwijken. Wettelijk gezien mag je bij halve groepen alleen op de groep werken. Op de site van de rijksoverheid vind je een rekentool voor wat betreft de beroepskracht-kind ratio. Volgens het "convenant kwaliteit" is het toegestaan om per dag gedurende maximaal drie uur af te wijken van de beroepskracht-kind-ratio.

Pit Groeihuis kan hiervan gebruik maken tussen 12.45 uur en 15.15 uur als er weinig kinderen wakker zijn. Tussen 8.15u en 8.30u als de bso kinderen naar school worden gebracht.

Bovenstaande momenten zijn aandachtspunten bij de uitwerking van het vier-ogenprincipe.

Bouwkundig:

- ✓ In de groepsruimte zijn geen deuren aanwezig, dit zorgt voor transparantie, de medewerkers hebben zicht op elkaar.
- ✓ Het glas houden we transparant en plakken we niet dicht met werkjes en mededelingen.
- ✓ De groepsruimte is voorzien van grote ramen, zodat er altijd van buiten naar binnen gekeken kan worden.
- ✓ De groepsruimte is zo ingericht dat er hoekjes gecreëerd zijn op kind hoogte, waarbij de medewerker de ruimte in zijn geheel kan overzien.
- ✓ De groepsruimte ligt aan een doorgaande weg waar verkeer (voetgangers) langskomt dat zicht heeft op de groep.
- ✓ De slaapkamer heeft een babyfoon. Deze babyfoon is naast het controleren hoe het met de kinderen gaat, ook een controle voor de pedagogisch professional als ze op de slaapkamer is.
- ✓ De slaapkamer is ook voorzien van ramen,
- ✓ Als een medewerker de slaapkamer in gaat blijft de deur open.
- ✓ De toiletruimten van de peuters bevinden zich in de ontvangsthal, de toiletdeur ontbreekt waardoor er zicht op de toiletgang is.
- ✓ De verschoonruimte is in de groep waardoor er altijd zicht op is.

Medewerkers:

- ✓ Iedere pedagogisch professional is ingeschreven in het Personen Register Kinderopvang bij het DUO. Dit geldt tevens voor vrijwilligsters en stagiaire
- ✓ Stagiaires staan nooit alleen op een groep.
- ✓ Een pedagogisch professional is niet langdurig en structureel alleen buiten met de kinderen, bovendien zijn zij altijd telefonisch bereikbaar. Buiten lopen ook regelmatig buurtbewoners langs.
- ✓ Het grootste gedeelte van de dag zijn er twee pedagogisch professionals op de groep.
- ✓ In het personeelsbeleid zijn restricties uitgewerkt wat betreft het omgaan met beeldmateriaal op mobiele telefoons en fototoestellen.
- ✓ Tijdens het laatste uur dat een pedagogisch professional mogelijk alleen in het gebouw is, worden de laatste kinderen door hun ouder(s) opgehaald. Daardoor is zij eveneens op dit moment zelden alleen met een kind.
- ✓ Tussen 7.15 uur en 9.00 uur worden de kinderen gebracht. In deze tijd zijn er meestal ouders op de groep waardoor een pedagogisch professional niet alleen is.
- ✓ Het onvoorspelbare karakter van de breng- en haal situaties (je weet niet exact wanneer een ouder binnen- of langs loopt en hoeveel tegelijk etc.) verkleint het risico dat iemand zich onbespied of niet gecontroleerd zou kunnen voelen.
- ✓ In de Pit Groeitijd van 8.30 uur tot 12.00 uur zijn er altijd minimaal twee volwassenen op de groep. Afhankelijk van het aantal aanwezige kinderen zijn dat twee pedagogisch professionals of een pedagogisch professional en een vrijwilliger/stagiaire.

Samenwerkingsklimaat:

- ✓ We hebben bij Pit Groeihuis een open klimaat, zodat medewerkers en ouders elkaar altijd aan durven te spreken op hun handelen. Dit creëren we door elkaar feedback te (leren) geven.
- ✓ We hebben regelmatig overleg met pedagogisch professionals (ook vrijwilligers en stagiaires)
- ✓ Er wordt gewerkt met een vast team van pedagogisch professionals, met de continuïteit op de groep als uitgangspunt. Dit zorgt er voor dat we aan elkaar gewend zijn, wat het aanspreken op niet gepast gedrag makkelijker kan maken.
- ✓ Mocht er een pedagogisch professional alleen op de groep staan dan is er een achterwacht geregeld die als extra paar ogen/oren fungeert.

Specifieke situaties:

Gedurende de dag doen zich verschillende bezettings momenten voor, bezetting qua kinderen en bezetting van medewerkers.

Hieronder beschrijven wij de situaties waarbij het kan voorkomen dat een medewerker alleen is met de kinderen en hoe wij hiermee omgaan met inachtneming van het vier-ogenprincipe.

Tijdens uitstapjes:

Tijdens uitstapjes gaan medewerkers meestal met zijn tweeën op pad met een groepje kinderen.

Als een medewerker alleen met een groepje kinderen op pad gaat, dan is dit een vaste medewerker van Pit Groeihuis en dan is dit in de omgeving waar voldoende sociale controle aanwezig is van andere mensen. (bijvoorbeeld de winkels en scholen in de directe omgeving)

Toezicht bij buiten spelen:

De buitenruimte/speelplaats is zichtbaar door omringende woningen. De zichtbaarheid voor de buurt/omgeving moet zo min mogelijk belemmerd worden. De omwonenden zorgen voor sociale controle en medewerkers die iets willen doen dat niet toelaatbaar is zullen zich

‘gezien’ weten doordat ze niet in een afgesloten ruimte zitten waar niemand hen kan opmerken.

Vanuit de keuken is het buitenspeelterrein overzichtelijk en houden degenen die binnen zijn mede toezicht op het buitenspelen.

5.3 Achterwachtregeling

De Wet Kinderopvang schrijft voor dat ieder kinderdagverblijf een achterwachtregeling moet hebben. Een achterwacht is een volwassen persoon die in geval van nood ten alle tijden ingeschakeld kan worden en binnen ambulance aanrijd tijd aanwezig kan zijn op locatie.

Tijdens onze openingstijden hebben wij een achterwachtregeling getroffen met mensen die binnen 5 minuten aanwezig kunnen zijn. Dit is van maandag t/m vrijdag van 07.00 tot 18.00 uur. Dit houdt in dat op bovenstaande tijden, als er pedagogisch medewerkers alleen op de groep aanwezig zijn, mensen op de lijst beschikbaar zijn in geval van nood.

Deze lijst hangt op een makkelijk bereikbare plaats die bij alle medewerkers bekend is.

5.4 Basisprincipes

Naast deze praktische maatregelen zijn er een aantal basisprincipes van toepassing op de preventieve maatregelen tegen misbruik:

- ✓ Een open aanspreekcultuur bij Pit Groeihuis
- ✓ Gedurende de dag is de sociale controle op de medewerkers en kinderen groot
- ✓ De kinderen bewustzijn en het bewaken van de eigen grenzen aanleren.

Open aanspreekcultuur

Zoals in de maatregelen staat vermeld is er bij Pit Groeihuis een open aanspreekcultuur. Door het kleinschalige karakter van onze locatie is het contact persoonlijk en zijn er korte communicatielijnen. Bij Pit kunnen we elkaar allemaal aanspreken op gedrag wat niet gepast is of wat niet passend is bij het beleid van Pit Groeihuis. Er is een vast team op de groep, wat er voor zorgt dat men elkaar makkelijker aan kan spreken. Tevens draagt het werken met vast team bij aan het opbouwen van een vertrouwensband met het kind.

Sociale Controle

Het grootste gedeelte van de dag zijn er twee pedagogisch professionals op de groep. Er zijn bijna altijd meerdere volwassenen in het gebouw aanwezig. Aan het begin en einde van de dag, tijdens de breng- en haalmomenten zijn er naast de pedagogisch professionals ook (veel) ouders aanwezig. Daarnaast zijn de omgangsvormen tussen onze pedagogisch professionals en de kinderen vastgelegd in de "Gedragscode Kinderen en Seksualiteit". Ook zorgen we met elkaar voor een open aanspreekcultuur; als je onderbuikgevoel zegt dat er iets niet klopt, zeg je er wat van.

6. Risico inventarisatie en Beleidscyclus

In januari 2019 hebben we voor het laatst een algehele risico inventarisatie uitgevoerd. Aan de hand daarvan hebben wij de grote risico's in kaart gebracht. Deze grote risico's staan in dit beleidsplan. De overige risico's staan in het Handboek Veiligheid en het Handboek Gezondheid.

Dit beleidsplan gezondheid en veiligheid is dynamisch, daarom zullen we ieder jaar het Beleidsplan Gezondheid en Veiligheid tijdens het teamoverleg evalueren en zo nodig bijstellen en aanvullen.

6.1 Preventieve maatregelen op het gebied van veiligheid

Pit Groeihuis heeft als uitgangspunt dat de ruimtes (zowel binnen als buiten) van de kinderdagopvang veilig moeten zijn en tegelijkertijd een uitdaging moeten bieden. Daarom wordt telkens goed overwogen of een veiligheidsrisico aanvaardbaar is, of dat er maatregelen moeten worden genomen.

6.2 Preventieve maatregelen op gebied van gezondheid

Kinderen die de kinderopvang bezoeken kunnen in contact komen met infectieziekten. Om dit risico zo klein mogelijk te houden, hebben we in het Handboek Gezondheid beschreven hoe te handelen als een kind ziek is. Ook staat hierin hoe we moeten handelen als we zelf ziek zijn. Tevens nemen we preventieve maatregelen (m.b.t. de overdracht van ziektekiemen, het binnenmilieu, het buitenmilieu en (het uitblijven van) medisch handelen)

die de gezondheid van alle kinderen, ouders en medewerkers zo goed mogelijk waarborgen.

6.3 Protocollen en werkinstructies

Om het veiligheidsbeleid en gezondheidsbeleid binnen ons Pit Groeihuis juist op te kunnen volgen en uit te kunnen voeren, zijn er verschillende protocollen en werkinstructies opgesteld. Op deze manier worden pedagogisch professionals en overige medewerkers in

staat gesteld om het veiligheids- en gezondheidsbeleid op de juiste manier vorm te geven en uit te voeren.

- ✓ Calamiteitenplan
- ✓ Ontruimingsplan
- ✓ Vier-ogenprincipe
- ✓ Gedragsregels
- ✓ Handboek Gezondheid
- ✓ Handboek Veiligheid
- ✓ Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag
- ✓ Protocol geneesmiddelen
- ✓ Protocol veilig slapen en wiegendood
- ✓ Protocol hygiëne
- ✓ Hitteprotocol
- ✓ Hygiëneprotocol tijdens en na het verschonen
- ✓ Vertrouwensinspecteur in de kinderopvang
- ✓ Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang
- ✓ Sociale kaart
- ✓ Signalenlijst kindermishandeling 0-4 jaar
- ✓ Signalenlijst kindermishandeling 4-12 jaar
- ✓ Omgaan met media

7. EHBO

Om adequaat te kunnen handelen bij incidenten is het noodzakelijk dat er tijdens openingsuren minimaal één volwassene aanwezig is met een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO. Bij Pit Groeihuis doen we er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit helaas niet geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich andere calamiteiten voordoen, waardoor EHBO noodzakelijk is.

Wij vinden het belangrijk dat alle medewerkers in het bezit zijn van een geldig diploma voor kinder ehbo. Op deze manier kan iedereen adequaat handelen wanneer dit nodig is. Iedere

jaar nemen alle pedagogisch professionals, bijna alle vrijwilligsters en stagiaires deel aan de cursus Eerste Hulp aan Kinderen. Deze cursus is goedgekeurd door het Nederlandse Oranje Kruis/NIBHV. Doordat ieder jaar alle medewerkers deelnemen aan de cursus blijft de kennis actueel. De training is gevolgd bij Prestarsi Per Lei, Eerste Hulp aan Baby's en Kinderen van het Nederlandse Oranje Kruis, het certificaat is 2 jaar geldig en voldoet aan de (nieuwe) wet- en regelgeving.

8. Interne en externe communicatie en afstemming

8.1 Interne communicatie en afstemming.

We vinden het belangrijk dat medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer het beleidsplan voor veiligheid en gezondheid wordt opgesteld of bijgesteld, spelen zij dan ook een actieve rol hierin. Draagvlak en betrokkenheid van de pedagogisch professionals is een voorwaarde om het beleid in de praktijk uit te dragen en na te leven.

Om dit te realiseren zal er tijdens elk teamoverleg een thema of onderdeel uit het beleid worden besproken en geëvalueerd. Dit om continu in gesprek te blijven over het beleid. Hierdoor blijven we scherp op onze werkwijzen en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt. Wanneer een nieuwe medewerker op de locatie komt werken zorgen we voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid, met indien nodig eventuele extra opleiding en instructies. Zodanig dat deze persoon in staat is tot het nemen van maatregelen wanneer dit aan de orde is.

8.2 Externe communicatie en afstemming.

Via een mailing en via de oudercommissie berichten we ouders over onze activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Wanneer er vragen zijn van ouders worden deze zo mogelijk ter plekke beantwoord. Wanneer deze vraag voor meerdere ouders interessant is, maken we een informatie mail.

9. Ondersteuning en melding van klachten

Ondanks dat alles goed gaat, kan het altijd gebeuren dat ouders of medewerksters een klacht hebben over de wijze waarop aan veiligheid en gezondheid wordt gewerkt. Wij hanteren een open, eerlijke en vertrouwde manier van samenwerken. Wij staan open voor elke kritische noot maar ook feedback is belangrijk.

Bij een klacht kunnen ouders/verzorgers dit eerst bespreekbaar maken bij Willeke, Mariël of Karen. Daarnaast kunnen de ouders/verzorgers terecht bij onze oudercommissie. Indien de interne klachtafhandeling niet leidt tot een bevredigende oplossing of uitkomst, dan heeft de ouder/verzorger de mogelijkheid om zich te wenden tot de Geschillencommissie Kinderopvang, www.degeschillencommissie.nl. Dit is een externe klachtencommissie die de klacht in behandeling zal nemen. Hier wordt een kleine vergoeding (klachtengeld) voor gevraagd. Om dit te kunnen doen moet eerst de interne klachtafhandeling van Pit Groeihuis doorlopen zijn.

BIJLAGE 1

1. Huisregels kinderen

We leren de kinderen om te gaan met de kleine risico's en de gevolgen hiervan. De afspraken die wij hiervoor gemaakt hebben staan hieronder beschreven. Deze afspraken brengen wij over aan de kinderen gedurende de dag en worden regelmatig herhaald.

- ✓ Kinderen spelen niet met of bij de ramen en deuren, om vallen en beknelling te voorkomen;
- ✓ Iedereen zorgt ervoor dat het materiaal dat gebruikt wordt, weer wordt opgeruimd.
- ✓ Binnen lopen we rustig en buiten mogen wij niet rennen;
- ✓ Binnen gooien we niet met voorwerpen;
- ✓ Kinderen (m.u.v. baby's) ruimen in principe zelf het speelgoed op waar ze niet meer mee spelen, voordat ze aan een ander spel beginnen of naar huis gaan;
- ✓ Laat de kinderen rustig zitten tijdens het eten, om verslikken te voorkomen;
- ✓ Kinderen mogen niet zonder toezicht naar de slaapkamer lopen;
- ✓ De kinderen wordt aangeleerd dat zij hun handen moeten wassen na bijv. toiletbezoek, buitenspelen, voor het eten;
- ✓ Leer de kinderen wat een goede hoesthygiëne is (tijdens hoesten of niezen het hoofd wegdraaien of buigen, in hun elleboog niezen of hand voor de mond houden). Als blijkt dat de handen na hoesten of niezen zichtbaar vuil zijn, moeten zij hun handen wassen;
- ✓ Let erop dat kinderen met snottebellen hun neus snuiten. Gebruik voor de kinderen telkens een schone zakdoek. Er staat in de groepsruimte een doos met tissues binnen handbereik;
- ✓ Wij praten rustig op de groep;
- ✓ Pesten vinden wij niet leuk, we zijn aardig voor elkaar;
- ✓ Niet klimmen op het hekwerk, stoel, tafel etc.

BIJLAGE 2

1. Gedragsregels Pit Groeihuis

Pit Groeihuis schept een klimaat waarin iedereen kinderen, ouders en medewerkers zich veilig voelen.

1.1 Algemene gedragsregels:

- ✓ Iedereen wordt geaccepteerd zoals hij/zij is; alle mensen zijn verschillend en dat is prima;
- ✓ Iedereen gaat respectvol met elkaar om. Er worden geen racistische opmerkingen gemaakt, gediscrimineerd, geroddeld of gescholden. Ook wordt niemand uitgelachen, vernederd of buitengesloten;
- ✓ Er wordt geen lichamelijk of verbaal geweld gebruikt. Ook wordt er niet bedreigd met lichamelijk geweld; - Iedereen die gedrag vertoont dat als onacceptabel wordt ervaren wordt hierop aangesproken. In het geval van (dreigementen van) lichamelijk of verbaal geweld door ouders of pedagogisch professionals zijn we als directie bevoegd corrigerende maatregelen te nemen of om de toegang tot het kinderdagverblijf te ontzeggen;
- ✓ Iedereen houdt zich aan gemaakte afspraken;
- ✓ Iedereen is zuinig op het materiaal en de omgeving van het kinderdagverblijf en op de bezittingen van een ander;
- ✓ Iedereen zorgt voor rust binnen het kinderdagverblijf;
- ✓ De pedagogisch professional is consistent en betrouwbaar in haar gedrag;
- ✓ De pedagogisch professional wijst plagen en pesten te allen tijde af;
- ✓ De pedagogisch professional luistert naar het kind en neemt het kind serieus;
- ✓ De pedagogisch professional benadert het kind positief;
- ✓ De pedagogisch professional spreekt niet over het gedrag, huiselijke omstandigheden of andere privacygevoelige zaken van een kind in het bijzijn van niet direct betrokken personen;
- ✓ Pit Groeihuis probeert in alle gevallen zorgvuldig te handelen en de belangen van ouders en kinderen te behartigen;
- ✓ De ouders/ verzorgers worden schriftelijk geïnformeerd over calamiteiten;
- ✓ De ouders/ verzorgers hebben inzage in alle gegevens die over het kind worden opgeslagen;
- ✓ De pedagogisch professional gebruikt geen seksueel getint taalgebruik en maakt geen seksueel getinte grappen of opmerkingen;
- ✓ Foto's, die op of rond het kindercentrum worden gemaakt, worden alleen bewaard, bewerkt of verspreid met toestemming van de ouders of verzorgers van de kinderen;
- ✓ Foto's van kinderen worden alleen gepubliceerd met schriftelijke toestemming van ouders of verzorgers.

BIJLAGE 3

1. Preventieve maatregelen/huisregels op het gebied van veiligheid

Algemeen

- ✓ Wanneer de ouder/verzorger aanwezig is, ligt de verantwoordelijkheid voor het kind bij de ouder;
- ✓ De vluchtdeuren worden vrijgehouden;
- ✓ Kinderen spelen niet met of bij de ramen en deuren, om vallen en beknelling te voorkomen;
- ✓ Alleen eigen kinderen door de deur/ het hek laten gaan (en hekje hierna sluiten);
- ✓ Kinderen geen kleding met koordjes laten dragen tijdens buiten spelen en slapen. De pedagogisch professionals controleren hier op. Verwijder koordjes uit jassen voor het buiten spelen;
- ✓ Kinderen dragen tijdens het slapen geen elastiekjes, armbandjes of ringetjes;
- ✓ Het spelen van kinderen gebeurt meestal op de grond. Kijk dus bij het lopen goed uit voor rondkruipende baby's of speelgoed dat op de grond ligt;
- ✓ Deuren die open mogen blijven staan, worden vastgezet op de haak of met een deurstop. Alle deuren die open en dicht gaan hebben veiligheidstrips (minimaal tot een hoogte van 1.20 m);
- ✓ Geen tassen laten rondslingeren of op de grond plaatsen (i.v.m. opeten van mogelijke medicijnen/ sigaretten);
- ✓ Elektrische apparaten staan voor kinderen op onbereikbare hoogten en snoeren zijn buiten bereik van kinderen;
- ✓ De stopcontacten zijn kind veilig, of hebben afschermkapjes;
- ✓ De EHBO-doos wordt jaarlijks gecontroleerd op de inhoud. Wanneer er iets gebruikt is, wordt dit z.s.m. weer aangevuld. De EHBO-doos wordt in de keuken op een duidelijke plek bewaard;
- ✓ Medicijnen worden bewaard buiten bereik van kinderen (indien nodig in de koelkast). - Wanneer er geknoeid wordt met water (bijv. in de keuken of bij de toiletten) wordt dit zo snel mogelijk opgeruimd om uitglijden te voorkomen. Ook wanneer de vloer nat is geworden bij vies weer, wordt deze zo snel mogelijk weer droog gemaakt om uitglijden te voorkomen.
- ✓ Losse matten of vloerkleden hebben een slip vaste ondergrond om verschuiven te voorkomen;
- ✓ Bij traktaties wordt geen gevaarlijk snoepgoed (wat verstikkingsgevaar kan opleveren) uitgedeeld aan de kinderen;
- ✓ Spenen worden regelmatig gecontroleerd op scheurtjes. Aan ouders wordt gevraagd de speen regelmatig te vervangen;
- ✓ Iedereen zorgt ervoor dat het materiaal dat gebruikt wordt weer wordt opgeruimd;
- ✓ Controleer de ruimtes op kleine voorwerpen en ruim deze op;
- ✓ In het gebouw wordt niet gerend, als een kind rent maak duidelijk dat dit niet mag;
- ✓ Binnen gooien we niet met voorwerpen;
- ✓ Wees alert dat er een kind achter de deur kan staan wanneer je deze open doet;
- ✓ Til een kind niet aan de handen op, maar onder de oksels of in de middel of onder de billen.

Pit entree

- ✓ Baby's in Maxi-Cosi bij voorkeur niet op tafel zetten, om te voorkomen dat de Maxi Cosi van tafel valt of bijv. wordt gestoten door oudere kinderen;
- ✓ Er liggen geen losse onderdelen in de entree en de gang, zorg dat er voldoende loopruimte is;
- ✓ Er worden geen grote voorwerpen (pakketten, grofvuil o.i.d.) in de entree geplaatst, omdat ouders hier vaak met een kind op de arm binnenkomen en zo geen goed zicht hebben op wat er staat.

Pit speelzaal

- ✓ Bij voorkeur zwaaien vanaf de grond. Als kinderen toch ergens op staan, staat een van ons erachter.
- ✓ Er wordt speelgoed gebruikt dat aansluit bij de ontwikkeling van de kinderen. Dit betekent o.a. dat er geen speelgoed dat verstikkingsgevaar op kan leveren wordt gebruikt bij de baby's. Kinderen jonger dan 3 jaar alleen onder toezicht laten spelen met speelgoed kleiner dan 3,5 cm. Zorg dat kleine kinderen gescheiden van de grotere kinderen spelen. De grote kinderen kunnen bijvoorbeeld aan de tafel spelen, zodat de kleintjes er niet bij kunnen. Als er speelgoed is waar de kleintjes echt niet aan mogen komen, laat de oudere kinderen er dan mee spelen als de kleintjes naar bed zijn. Als grote en kleine kinderen samen spelen, gebeurt dit met het speelgoed voor de jongere kinderen;
- ✓ Speelgoed moet zoveel mogelijk op de groep blijven waar het vandaan komt;
- ✓ Haal speelgoed dat als opstapmogelijkheid kan dienen uit de box;
- ✓ Er wordt goed gelet op de combinatie kind-kinderstoel, waarbij gekeken wordt in hoeverre het kind zelfstandig kan zitten (gebruik wel/geen stoelverkleiner/ beugel/ tuigje) en in hoeverre het kind rustig kan zitten (wel/ niet naast de pedagogisch medewerker plaatsen). Zorg dat het kind met een been aan weerskanten van de kruisband/afscheiding in de stoel zit;
- ✓ De pedagogisch professionals controleren zelf regelmatig het speelgoed. Speelgoed dat niet veilig is (stuk, beschadigd, afbladderende verf, losse stiksels of touwtjes bij stoffen speelgoed) wordt gerepareerd of weggegooid. Bij aanschaf van nieuw speelgoed wordt goed gekeken of speelgoed veilig is;
- ✓ Kinderen (m.u.v. baby's) ruimen in principe zelf het speelgoed op waar ze niet meer mee spelen, voordat ze aan een ander spel beginnen, of naar huis gaan; - Kinderen mogen niet rennen in de groepsruimten. Als kinderen willen rennen, mag dit buiten;
- ✓ Laat de kinderen rustig zitten tijdens het eten, om verslikken te voorkomen;
- ✓ Binnen mag er niet gegooid worden met voorwerpen (bal e.d.);
- ✓ Kopjes met hete dranken worden buiten bereik van de kinderen midden op tafel geplaatst;
- ✓ Er worden geen kinderen op schoot genomen wanneer koffie of thee wordt gedronken;
- ✓ In de gang mogen kinderen niet alleen komen;
- ✓ Gevaarlijke voorwerpen, zoals messen, scharen, lucifers of aanstekers en gereedschap worden buiten het bereik van kinderen (hoog of in een afgesloten kast) opgeborgen;

- ✓ Begeleid kinderen op het trapje van de aankleedtafel. Gebruik dit trapje zodra een kind zelf kan klimmen. Na gebruik van het trapje van de aankleedtafel deze direct inschuiven;
- ✓ Niet weglopen bij kinderen die op de aankleedtafel liggen;
- ✓ Verschoon spullen worden binnen handbereik op de aankleedtafel gelegd, om te voorkomen dat de pedagogisch professional het kind onbeschermd op de aankleedtafel achterlaat;
- ✓ Vaste speelplekken creëren waar je niet door heen hoeft te lopen;
- ✓ 1 keer per maand speelgoed controleren en weggooien wat er kapot is;
- ✓ Stoel van de tafel af zetten zodat de kinderen zich niet kunnen afzetten;
- ✓ Voldoende loopruimte creëren bij radiatoren;
- ✓ Als er gemorst wordt, dit direct opruimen;
- ✓ Er worden geen punaises of spijkers gebruikt om iets op te hangen.

Pit ze

- ✓ In de slaapkamer wordt voldoende geventileerd door de deur open te doen;
- ✓ Laat baby's op hun rug slapen (tenzij ouders schriftelijke toestemming hebben gegeven voor buikslapen);
- ✓ Ga regelmatig even kijken bij slapende kinderen;
- ✓ Gebruik bij kinderen een goed passende slaapzak;
- ✓ Niet weglopen bij baby's in hoogslapers als het hekje niet dicht is;
- ✓ Er worden geen kussentjes gebruikt in de bedjes, alleen een hydrofiel onderlegger;
- ✓ Kinderen worden niet aan hun handen uit bed getild (i.v.m. kans op arm uit de kom);
- ✓ De slaapkamer wordt niet als speelruimte gebruikt.

Pit stop

- ✓ Apparaten die heel heet worden (waterkoker, koffiezetapparaat) staan buiten bereik van de kinderen;
- ✓ De heet waterkraan is buiten bereik van de kinderen. Laat na gebruik van heet water altijd de kraan even doorstromen met koud water. Zorg dat er geen opstapmogelijkheden voor kinderen bij de heet waterkraan staan.
- ✓ Schoonmaakmiddelen, andere giftige stoffen en plastic zakken worden buiten bereik van kinderen bewaard;
- ✓ In geval van vergiftiging wordt echter altijd 112 gebeld met de vraag om advies;
- ✓ Lucifers/aansteker altijd opbergen in de laden;
- ✓ Vaatwasser goed sluiten.

Pit tuin

- ✓ Houd altijd toezicht als de kinderen buitenspelen (bij kleine kinderen van dichtbij, bij grotere kinderen evt. verder weg);
- ✓ Het zand in de zandbak wordt jaarlijks verversd;
- ✓ Er is een goede omheining rondom de speelplaats. Het hek op de buitenspeelplaats heeft een kinderslot;
- ✓ De kinderen gaan niet van de buitenruimte af om te spelen;
- ✓ De kinderen leren uit te kijken bij de pipowagen. Er mag maar 1 kind op het trapje staan;

- ✓ Wanneer er speelgoed uit de buitenberging wordt gehaald, gebeurt dit altijd door of onder toezicht van een pedagogisch professional. Laat geen kinderen toe in de buitenberging. Na gebruik wordt de deur van de berging altijd op slot gedaan (sleutel wordt buiten bereik van de kinderen bewaard);
- ✓ Speelgoed zoals fietsjes e.d. worden gebruikt op het bestrate gedeelte van het buitenterrein;
- ✓ Bij gebruik van een zwembadje op het buitenterrein wordt permanent toezicht gehouden door een pedagogisch professional. Er worden hierover afspraken gemaakt wie wanneer oplet;
- ✓ Bij de parkeerplaatsen zachtjes rijden i.v.m. overstekende kinderen;
- ✓ Geef het goede voorbeeld m.b.t. verkeersregels bijv. bij het oversteken;
- ✓ Niet klimmen in of op het hek van de buitenspeelplaats;
- ✓ Er zijn geen giftige of stekelige planten of begroeiing rondom of op het speelterrein;
- ✓ Er worden duidelijke afspraken gemaakt welke delen van het terrein bedoeld zijn voor drukke spelen zoals fietsen, voetballen en welke bedoeld zijn voor rustiger activiteiten. Dit om botsingen te voorkomen;
- ✓ Bij sneeuw/ijs strooien we zout.

Pit container

- ✓ In de container wordt buitenspeelgoed opgeborgen;
- ✓ Kinderen mogen niet in de container komen. De deur van de container zit op slot en/of met een hoge schuif dicht.

Naast bovenstaande afspraken die de veiligheid van de kinderen vergroten, neemt Pit GroeiHuis nog de volgende maatregelen:

- ✓ Om een goed beeld te krijgen wat nu precies onveilige situaties zijn, houden de pedagogisch professionals een ongevallenregistratie bij.
- ✓ Ongevallen waarbij medische hulp is ingeschakeld worden hierop ingevuld. Aan de hand hiervan wordt gekeken of en hoe bepaalde onveilige situaties verholpen moeten worden;
- ✓ Bedden, boxen en kinderstoelen worden alleen aangeschaft via leveranciers voor de kinderopvang. Kasten moeten stevig staan en niet om kunnen vallen, ook niet als er een kind opklimt. Hoge kasten worden vastgezet aan de muur. Ladekasten dienen kantelbeveiliging te hebben, zodat ze niet om kunnen vallen. De pedagogisch professionals controleren zelf regelmatig het meubilair op splinters. Als er splinters worden aangetroffen, wordt het meubilair geschuurd. Wanneer pedagogisch professionals een mankement aan een bepaald meubelstuk aantreffen, nemen we gelijk actie om dit op te lossen;
- ✓ Er is bedrijfshulpverlening (BHV) binnen de organisatie. Een aantal pedagogisch professionals heeft hiertoe een cursus gevolgd. Bij calamiteiten (brand, ernstig ongeval e.d.) hebben de BHV-ers de leiding over de te nemen maatregelen. De BHV-ers oefenen minimaal jaarlijks een ontruimingsoefening met alle kinderen, vrijwilligsters en pedagogisch professionals. Zij volgen hierbij het ontruimingsplan. De BHV-ers houden in de gaten of vluchtroutes vrij van obstakels zijn, zodat in geval van nood snel ontruimd kan worden;
- ✓ Bij een ongeval waar medische hulp bij nodig is bellen we ouders, huisarts of 112.

BIJLAGE 4

1. Preventieve maatregelen/huisregels op het gebied van gezondheid

1.1 Maatregelen m.b.t. de overdracht van ziektekiemen

Protocol handhygiëne

Was je handen:

- ✓ voor het aanraken en bereiden van voedsel;
- ✓ voor het eten of helpen bij het eten;
- ✓ voor wondverzorging; o voor het aanbrengen van zalf of crème;
- ✓ na hoesten, niezen en snuiten;
- ✓ na toiletgebruik; o na het verschonen van een kind;
- ✓ na contact met speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed;
- ✓ na contact met vuile was of afval;
- ✓ na schoonmaakwerkzaamheden;

Handen wassen doe je als volgt:

- ✓ gebruik stromend water;
- ✓ gebruik vloeibare zeep;
- ✓ verdeel de zeep goed over de gehele handen;
- ✓ spoel de handen hier na goed schoon met water;
- ✓ droog de handen af aan een schone droge handdoek of aan een papieren handdoekje.
- ✓ hoe we handen wassen staat ook op de
- ✓ "handenwaskaart" naast de kraan op de kindertoilet

Toilethygiëne:

- ✓ Leer de kinderen wat een goede toilethygiëne is;
- ✓ De kinderen wordt aangeleerd dat zij hun handen moeten wassen na de bovenstaande activiteiten;
- ✓ Houd in de gaten of kinderen hun handen wassen met zeep na toiletbezoek. Je kunt hier niet continu opletten, maar als je ziet dat een kind zijn handen niet wast, kun je hem er aan herinneren;
- ✓ Zorg voor kort geknipte nagels;
- ✓ Draag zo min mogelijk sieraden;

Protocol hygiëne commode en toiletruimte

- ✓ Reinig de commode na elke verschoning met alcohol;
- ✓ Vervang het aankleedkussen als deze beschadigingen vertoont;
- ✓ Let er op dat er geen speelgoed of eten wordt meegenomen naar de toiletten;
- ✓ Verschoon minimaal ieder dagdeel de handdoeken;
- ✓ Gooi gebruikte luiers direct in de daarvoor bestemde afvalbak. Leeg deze bak dagelijks;
- ✓ De toiletruimte wordt dagelijks schoongemaakt, waarbij commode, wasbak en de toiletjes goed gepoetst worden. Besteed extra aandacht aan de hand-contact-punten zoals kranen en knop van de toilet.

Protocol hygiëne bij verkoudheid

- ✓ Hanteer zelf een goede hoesthygiëne (tijdens hoesten of niezen het hoofd wegdraaien of buigen en in de kom van de elleboog);
- ✓ Leer de kinderen wat een goede hoesthygiëne is (tijdens hoesten of niezen het hoofd wegdraaien of buigen, in hun elleboog niezen of hand voor de mond houden). Als blijkt dat de handen na hoesten of niezen zichtbaar vuil zijn, moeten zij hun handen wassen;
- ✓ Let erop dat kinderen met snottebellen hun neus snuiten. Gebruik voor de kinderen telkens een schone zakdoek. Er staat op iedere groep een doos met tissues binnen handbereik, zodat kinderen ook zelf een tissue kunnen pakken om hun neus te snuiten.

Spenen

- ✓ Kinderen die nog een speen hebben, hebben hun eigen speen. Deze speen wordt eventueel apart bewaard, en minimaal wekelijks uitgekookt. (meestal gaat de speen mee naar huis)

Gebruik zalven en crème

- ✓ Was je handen voor het aanbrengen van zalf of crème;
- ✓ Gebruik bij voorkeur zalf of crème uit tubes (in plaats van potjes);
- ✓ Wanneer er toch zalf of crème in potjes worden gebruikt, gebruik dan een doekje om de zalf of crème uit het potje te halen;

De was

- ✓ Gebruik altijd een schoon vaatdoekje om de tafels en stoelen na de maaltijd te reinigen. Deze wordt na gebruik direct in de was gegooid;
- ✓ De vaatdoek in de keuken wordt na ieder gebruik met heet water uitgespoeld, en minimaal ieder dagdeel vervangen;
- ✓ Textiel wordt gewassen op minimaal 60 graden;
- ✓ Beddengoed wordt iedere dag verschoond en gewassen (op 60 graden). Verschoon het beddengoed direct als dit zichtbaar vies is. Haal direct na het slapen het bed af, als het kind een infectieziekte heeft;
- ✓ Zet tijdens het opmaken van de bedden de deuren wijd open.

Eten en drinken

- ✓ Voeding wordt klaargemaakt en bewaard in de keuken;
- ✓ Voedselbereiding en verschonen gebeurt op gescheiden plaatsen;
- ✓ Neem na elke maaltijd de tafel en zo nodig ook de stoeltjes af;

Speelgoed

- ✓ Maak regelmatig het speelgoed schoon;
- ✓ Maak zichtbaar verontreinigd speelgoed direct schoon;
- ✓ Stoffen speelgoed, knuffels en verkleedkleding worden wekelijks op 40 graden gewassen;
- ✓ Houd speelgoed voor binnen en buiten gescheiden;
- ✓ Berg speelgoed dat een tijdje niet gebruikt wordt, zoveel mogelijk op in dichte kasten of gesloten bakken;
- ✓ Er wordt zoveel mogelijk eenvoudig te reinigen speelgoed gebruikt;

1.2 Maatregelen betreffende het binnenmilieu

Luchtkwaliteit:

- ✓ Ventileer dagelijks (3x) in alle groepsruimtes en slaapkamer door de ramen en deuren open te zetten. Roosters, die zich meer dan 1.80 meter boven de vloer bevinden blijven zoveel mogelijk geopend. Doe dit 's morgens direct na binnenkomst;
- ✓ Bij voorkeur is de temperatuur in de verblijfsruimte rond de 20 graden (niet lager dan 17 graden), in de slaapkamer iets koeler (niet lager dan 15 graden). Controleer de temperatuur regelmatig. Probeer temperatuurverschillen van meer dan 5 graden in verschillende ruimtes te vermijden. Op de groepen zijn thermometers aanwezig;
- ✓ Ventileer extra tijdens bewegingsspelletjes;
- ✓ Controleer regelmatig de luchtvochtigheid: deze ligt bij voorkeur tussen de 40% en 60%. Op de groepen zijn luchtvochtigheidsmeters aanwezig;
- ✓ Binnen mag niet worden gerookt. Ook buiten wordt in aanwezigheid van de kinderen niet gerookt;
- ✓ Er worden geen kaarsen gebrand, alleen met verjaardagen van de kinderen aan tafel en in bijzijn van de pedagogisch medewerkers;
- ✓ In ruimtes met kinderen worden geen spuitbussen (verf, haarlak, luchtverfrisser) gebruikt. Ook worden er geen andere oplosmiddelen (sticker-verwijderaar, wasbenzine, terpentijn, afbijtmiddelen) gebruikt waar de kinderen bij zijn. Er wordt over het algemeen alleen lijm op waterbasis gebruikt in bijzijn van de kinderen. Verder worden er geen sterk geurende producten gebruikt;
- ✓ Ventilatie-roosters worden minimaal 3-maandelijks gereinigd. Wij gebruiken een CO2 indicator op de groep. Zodra we een melding krijgen wordt er direct gelucht/geventileerd (ramen en deuren open);
- ✓ Verontreinigde lucht komt niet via de ventilatie-roosters in de binnenruimte terecht. Wanneer er sprake is van luchtverontreiniging worden de roosters en ramen gesloten.

Schoonmaak van de ruimte

- ✓ Alle ruimtes worden schoongemaakt aan de hand van het schoonmaakschema (de vloer en de tafels en stoelen dagelijks, de vloeren worden elke week gestofzuigd en gedweild, hoger gelegen oppervlaktes (kasten, vensterbanken e.d.) wekelijks, en verticale oppervlaktes (ramen, tegels e.d.) maandelijks).
- ✓ Na het eten worden tafel, stoelen en grond direct schoongemaakt.
- ✓ Wanneer de ruimte na een "vieze activiteit" (zand, verf e.d.) vies is geworden zal dit direct hierna worden schoongemaakt;
- ✓ Schoonmaakmiddelen worden in hun oorspronkelijke verpakking / fles bewaard. Bij (mogelijke) vergiftiging met deze stoffen is het noodzakelijk dat direct duidelijk is om welk middel het gaat;
- ✓ Bij stofzuigen, afstoffen of stofwissen worden de ramen opgezet om te luchten. Bij handmatig stofwissen worden stofbindende doeken gebruikt;
- ✓ Er worden alleen kortpolige vloerkleden gebruikt omdat deze beter te reinigen zijn;
- ✓ Haal knutselwerkjes en andere versiering in de ruimte die niet gereinigd worden, na een maand weg (i.v.m. stof)
- ✓ Er worden geen tweedehands gestoffeerde meubels gebruikt.

Geluidsoverlast

- ✓ Luidruchtige werkzaamheden worden zo gepland dat geluidsoverlast wordt voorkomen;
- ✓ Bij geluidsoverlast worden passende maatregelen genomen.

Planten

- ✓ Zowel binnen als buiten staan geen planten die allergeen stuifmeel verspreiden;
- ✓ Er staan geen planten met harige blaadjes;
- ✓ Spoel (echte of kunst-)planten wekelijks af om te voorkomen dat ze stoffig worden;
- ✓ Vervang de potgrond regelmatig om schimmelvorming te voorkomen.

1.3 Maatregelen m.b.t. het buitenmilieu

Hitteprotocol

- ✓ Zet ramen en deuren wijd open als de temperatuur binnen oploopt boven de 25 graden. Ook wordt een ventilator gebruikt om de ruimte af te koelen. Zet deze ventilator op een plek waar de kinderen niet bij kunnen;
- ✓ Gebruik bij warm weer zo snel mogelijk de zonwering;
- ✓ Ventileer op warme dagen met name 's morgens direct na binnenkomst;
- ✓ Bij warm weer worden geen inspannende activiteiten gedaan, omdat het lichaam dan de warmte niet goed kwijt kan. Probeer te voorkomen dat kinderen zelf druk gaan doen door hen te betrekken bij rustige activiteiten;
- ✓ Geef de kinderen bij hoge temperaturen extra drinken (water of limonade);

- ✓ De kinderen mogen tussen 12:00 uur en 15:00 uur bij temperaturen boven de 25 graden niet naar buiten;
- ✓ Houd goed in de gaten of jonge baby's voldoende drinken. Geef eventueel in overleg met ouders water tussendoor;
- ✓ Zorg ervoor dat kinderen niet te warm gekleed zijn. Trek overtollige kleding uit. Laat kinderen eventueel in hun ondergoed rondlopen;
- ✓ Afkoelen kan door met water te spelen. Baby's kun je eventueel met een natte washand 'afsponzen' als ze erg warm aanvoelen.

Buiten spelen

- ✓ Let erop dat kinderen voldoende aangekleed naar buiten gaan;
- ✓ Smeer (van mei tot september) bij zonnig of licht bewolkt weer de kinderen in met zonnebrandcrème (minimaal factor 20) als ze buitenspelen. Smeer de kinderen om de 2 uur opnieuw in. Let erop dat de kinderen niet te lang in de zon spelen (kinderen jonger dan 1 jaar helemaal niet in direct zonlicht), bij voorkeur met een zonnehoedje en t-shirtje aan. Let erop dat tussen 12.00 en 15.00 uur er zoveel mogelijk in de schaduw (onder parasols of doeken) gespeeld wordt;
- ✓ Wij vragen de ouders bij warm weer de kinderen thuis al in te smeren;
- ✓ Beperk bij extreme hitte de duur van het buitenspelen. Pas ook de activiteiten aan, zodat grote inspanning wordt vermeden. Beperk bij extreem koud weer de duur van het buitenspelen;
- ✓ Beperk buiten eten en drinken zoveel mogelijk (vooral zoete etenswaren). Gebruik bij buiten drinken rietjes om te voorkomen dat een bij of wesp in de mond of keel terecht komt. Maak plakkerige handen of gezichten direct schoon;
- ✓ De kinderen worden minimaal een half uur van te voren ingesmeerd zodat ze zonnebrand kan intrekken.

Waterpret

- ✓ Als er een badje wordt gebruikt, wordt het badje voor gebruik goed schoongespoeld. Het badje wordt gevuld met schoon drinkwater. Hiervoor kan de tuinslang worden gebruikt. Het is van groot belang dat de tuinslang eerst doorgespoeld wordt (zachtjes zonder al te veel spetteren) om de kans op legionella zo klein mogelijk te houden;
- ✓ Ververs het water dagelijks (bij baby's na elke zwembbeurt) wanneer er een zwembadje wordt gebruikt. Bij kinderen die nog niet zindelijk zijn wordt goed in de gaten gehouden of er geen 'ongelukjes' gebeuren, anders wordt het gehele water ververs. Bij tussentijdse vervuiling (bijv. vogelpoep) wordt het tussendoor een keer extra ververs. Gebruik zo min mogelijk water speelgoed dat aanzet tot drinken. Eet of drink niet in of bij het zwembadje;
- ✓ Spoel het badje na gebruik schoon.

Zandbak

- ✓ Controleer het zand van de zandbak voor gebruik op eventueel aanwezige verontreinigen, zoals uitwerpselen van katten. Wanneer je in het zand uitwerpselen aantreft, die er langer dan 3 weken hebben gelegen, is het verschonen van het zand noodzakelijk. Daarnaast is het verschonen van de zandbak nodig wanneer het zand zichtbaar vuil is. Waar mogelijk is de zandbak afgesloten met een net of deksel.
- ✓ Het zand van de zandbak wordt jaarlijks ververst
- ✓ De kinderen moeten na het spelen in de zandbak handen wassen;
- ✓ Zorg ervoor dat kinderen niet eten en drinken in de zandbak.

Rondom het gebouw

- ✓ De vuilnisbakken binnen worden dagelijks geleegd. Afval wordt buiten in gesloten containers opgeborgen; - Als er overlast is van vliegen of wespen, wordt er voor gekozen om de deuren en ramen wat meer gesloten te houden, zodat deze niet binnen kunnen komen;
- ✓ Als er uitwerpselen van dieren worden gevonden (vliegen, muizen, katten) wordt dit direct opgeruimd;
- ✓ Op de buitenspeelplaats worden geen voor kinderen schadelijke bestrijdingsmiddelen gebruikt;

Uitstapjes

- ✓ Zorg bij uitstapjes buiten de deur ervoor dat dit op een veilige manier gebeurt, met voldoende begeleiding, zie vier-ogenprincipe;
- ✓ Wanneer er een bezoekje wordt gebracht aan de dieren, let erop dat dit voorzichtig gebeurt en wees alert op bijten of krabben van de dieren. Als dieren gevoerd worden, let er op dat dit voorzichtig gebeurt. Na contact met dieren wassen de kinderen hun handen, let hierop. Kinderboerderijen worden alleen bezocht na overleg met de ouders;

1.4 Maatregelen m.b.t. (het uitblijven van) medisch handelen

- ✓ Met inachtneming van wet BIG, worden er geen medische handelingen uitgevoerd.
- ✓ Medewerkers van Pit Groeihuis verstrekken geen incidentele medicatie.
- ✓ Bij elk contact met bloed, wondvocht, of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd worden wegwerphandschoenen gedragen.
- ✓ Er worden spatels, een doekje, vingercondooms, of rubber handschoenen gebruikt bij het aanbrengen van crème of zalf.
- ✓ Gemorst bloed, pus of wondvocht worden met handschoenen aan met een papieren tissue verwijderd. De ondergrond wordt met water en allesreiniger schoongemaakt. Het verontreinigde oppervlak wordt schoongespoeld en na gedroogd. Het oppervlak wordt daarna met ruim alcohol 70% gedesinfecteerd.
- ✓ Materialen en oppervlaktes die verontreinigd zijn met pus of wondvocht worden direct met een reinigingsmiddel schoongemaakt.
- ✓ Wondjes worden met een waterafstotende pleister afgedekt.
- ✓ Pleisters of verband worden regelmatig (of wanneer ze doordrenkt zijn) verwisseld.

- ✓ Pus of wondvocht worden voordat het gaat lekken met bijvoorbeeld een wattenstaafje gedept.
- ✓ Handen worden na aanraking met pus of wondvocht gewassen.

Kinderen met chronische medicatie

- ✓ Medewerkers verstrekken alleen medicatie die voorgeschreven is door een arts.
- ✓ Ouders geven voor het verstrekken van medicijnen vooraf schriftelijke toestemming middels een overeenkomst gebruik geneesmiddelen.
- ✓ Misverstanden worden voorkomen door een schriftelijke overdracht.
- ✓ Er wordt een afvinklijst gehanteerd zodat wordt voorkomen dat een medicijn twee keer wordt toegediend.
- ✓ Er worden alleen medicijnen in de originele verpakking met bijsluiter verstrekt die op naam van het kind zijn uitgeschreven.
- ✓ Er wordt alleen medicatie verstrekt die thuis al eerder verstrekt is.
- ✓ Vóór het verstrekken van het medicament wordt de bijsluiter gelezen.
- ✓ Er wordt gewerkt met een schriftelijke procedure m.b.t. calamiteiten als gevolg van verstrekking van een geneesmiddel / zelfzorgmiddel.
- ✓ Gezondheidskenmerken en bijzonderheden op dit vlak worden schriftelijk vastgelegd en door gegeven aan de ouders
- ✓ Er wordt vastgelegd wie de medicijnen verstrekt.
- ✓ Er is een afspraak gemaakt met een huisarts in de buurt zodat in geval van calamiteiten hierop teruggevallen kan worden.
- ✓ Medicijnen worden in de originele verpakking met houdbaarheidsdatum bewaard.
- ✓ De houdbaarheidsdatum van het medicijn wordt voor toediening gecontroleerd.
- ✓ Medicijnen worden volgens voorschrift bewaard.
- ✓ Gegevens over allergieën en vaccinaties zijn vastgelegd in de stamkaarten van kov.net. De stamkaarten worden actueel gehouden.
- ✓ Ouders geven vooraf schriftelijke toestemming voor medische handelingen.
- ✓ Een arts moet zich ervan vergewissen dat degene die niet bevoegd is voor medische handelingen wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.
- ✓ Bij onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel worden medische handelingen uitbesteed aan bijvoorbeeld thuiszorg.
- ✓ Er worden hoesjes gebruikt om te voorkomen dat de thermometer verontreinigd raakt.
- ✓ De thermometer wordt na ieder gebruik met water en zeep gereinigd.
- ✓ De thermometer wordt voor en na ieder gebruik met alcohol 70% gedesinfecteerd.
- ✓ De medewerkers werken met een instructie als er bloedcontact is geweest.
- ✓ Met bloed bevulde kleding en linnengoed wordt op 60 graden Celsius gewassen.
- ✓ Bij bijtincidenten waarbij bloed vrij komt wordt binnen 24 uur contact opgenomen met de bedrijfsarts, huisarts of GGD.

Zieke kinderen

- ✓ Zieke kinderen krijgen een eigen handdoek of gebruiken papieren handdoekjes.
- ✓ Zieke kinderen krijgen eigen speelgoed.
- ✓ Speelgoed waarmee een ziek kind heeft gespeeld, wordt gereinigd voordat andere kinderen het gebruiken.
- ✓ Zieke kinderen krijgen een eigen beker en bestek. De medewerker let op dat andere kinderen dit niet gebruiken.
- ✓ Er wordt voorkomen dat een kind met een koortslip anderen zoent.
- ✓ Bij kinderen die aan wondjes en/of blaasjes krabben wordt extra aandacht aan de handhygiëne
- ✓

Ziekte pedagogisch professional

- ✓ Pedagogisch professionals zijn op de hoogte van de ziek- en herstelmeldingsprocedure.
- ✓ Zieke pedagogisch professionals besteden extra aandacht aan een goede handhygiëne.

